

Column

ETTY'S ANTWOORD

In de Cursus staat een belangrijke vraag: 'Hoe is in deze wereld vrede mogelijk?' (H11,t) Ik dacht aan die vraag toen ik pas geleden de dagboeken van Etty Hillesum herlas, de Joodse vrouw die tijdens de Tweede Wereldoorlog schrijft over wat ze meemaakt en wat er in haar omgaat.

Tijdens de lange, donkere winteravonden – kaarsje aan, boek én poes op schoot – lees ik over haar innerlijke proces, tegen de achtergrond van de helse oorlog en meedogenloze Jodenvervolgung. Uiteindelijk maakt ze de keuze vrijwillig naar kamp Westerbork te vertrekken. Ze wil anderen bijstaan, en weigert te vluchten of onder te duiken.

Waarom maken deze dagboeken zoveel indruk op mij, en op zoveel mensen, vraag ik me af. De tijden waarin ze leefde waren duister en de vooruitzichten angstaanjagend. Maar Etty keerde steeds weer naar binnen, en keek, en schreef. Binnenin vond ze geen duister, maar licht. Geen afscheiding, maar verbondenheid. Geen oorlog, maar vrede. En dat proef je, voel je en herken je wanneer je haar dagboeken leest.

Etty vindt het antwoord op de vraag in de Cursus. Maar dat gebeurt pas nadat ze haar situatie ten volle tot zich heeft laten doordringen, haar angsten en depressie onder ogen heeft gezien, en besloten heeft zich niet te verzetten tegen wat plaatsvindt.

Misschien vind ik dat nog wel het meest indrukwekkend: dat ze echt doet wat de Cursus voortdurend van ons vraagt. Ze *oordeelt* niet, hoe verleidelijk de omstandigheden ook lijken. Ze schrijft daarover:

'Ik ben bereid tot alles, tot iedere plek op deze aarde waar God me zenden zal, ik ben bereid tot in iedere situatie en tot in de dood te getuigen dat dit leven schoon en zinrijk is.'

En daardoor kan de werkelijkheid zich openbaren. Vrede wordt nu onvermijdelijk:

'Het is of er ieder ogenblik meer belastingen van me afvallen... het is of het leven transparant is geworden voor me en het menselijk hart ook en ik zie en zie en begrijp steeds meer en word innerlijk steeds vrediger en vrediger en er is een godsvertrouwen in me dat me eerst nog beangstigde door zijn snelle groei, maar dat steeds meer bij me gaat horen.'

De Cursus noemt dit visie. Etty kijkt door de illusie heen. Ze ziet alleen nog liefde of een roep om liefde, die ze wil beantwoorden. Ze is een leraar van God geworden, een genezer, zowel tijdens als na haar aardse leven.

Inmiddels zijn we meer dan zestig jaar verder. De grote en kleine oorlogen zijn niet gestopt, de lessen zijn niet veranderd. 'Hoe is in deze wereld vrede mogelijk?' Het antwoord op die vraag moeten we allemaal zien te vinden.

'Vrede is onmogelijk voor hen die oorlog zien. Vrede is onvermijdelijk voor hen die vrede schenken. Hoe makkelijk kun je dan aan jouw oordeel over de wereld

ontsnappen! Het is niet de wereld die maakt dat vrede onmogelijk schijnt. Het is de wereld die jij ziet die onmogelijk is' (ECIW H11.4:1-5).

De wereld draait door, ook in dit nieuwe jaar. Maar wij hoeven niet mee te draaien. Zo worden we genezers. Wanneer we niet meer oordelen, zien we een *andere* wereld:

'En vrede daalt op haar neer als een vreugdevol antwoord. Vrede hoort hier nu thuis, omdat een Gedachte van God haar intrede heeft gedaan. Wat anders dan een Gedachte van God maakt van de hel de Hemel, eenvoudig door te zijn wat ze is?' (ECIW H11.4:7-9)

Laten we dan van 2009, en van alle volgende jaren, een jaar van vrede maken!

Margot krikhaar

De citaten van Etty Hillesum komen uit: Het verstoorde leven, p.125